

LNH temelji na sodelovanju in povezovanju različnih akterjev

Proces priprave LNH vključuje:

- **občinsko upravo** – promet, prostor, družbene dejavnosti, javno zdravje, turizem,
- **načrtovalce** – prostorski in prometni strokovnjaki,
- **javne zavode** – šole, vrtci, zdravstveni domovi, knjižnice, mladinski centri,
- **lokalne skupnosti in civilnodružbene organizacije** – krajevne skupnosti, nevladne organizacije, društva,
- **prebivalce** – učence, starše, mlade, starejše, invalide, aktivne uporabnike prostora, udeležence v prometu, ter
- **druge lokalne akterje** – SPV, NIJZ, podjetja, turistične ponudnike, večje zaposlovalce in druge generatorje prometa (športni in prireditveni prostori).

“Vključevanje različnih pogledov in potreb zagotavlja pravične, učinkovite in trajnostne rešitve.”

Več o lokalnem načrtu hodljivosti in procesu priprave si lahko preberete v **digitalnem priročniku**

Program **Aktivno v šolo in zdravo mesto** spodbuja aktivno hojo v šolo ter ozavešča o pomenu aktivne mobilnosti za zdravje in dobro počutje. Izpostavlja prispevek hoje k družbeni enakosti in povezanosti prebivalcev ter še posebej skupinam, ki so odvisne od hoje, kot so otroci. Izpostavlja hojo kot prometno prakso, ki hkrati prispeva k povečanju redne telesne dejavnosti in k varstvu okolja ter blaženju podnebnih sprememb. Program tudi širi znanje o načrtovanju hoji in zdravju prijaznega ter univerzalno dostopnega bivalnega okolja.

Dodatne informacije:

aktivnovsolo.si

facebook.com/aktivnovsolo

info@aktivnovsolo.si

IPOP
Inštitut
za politike prostora
Institute
for Spatial Policies

CIPRA
ŽIVETI
V ALPAH

DOBER TEK
Slovenija
Zdravo užitje & več gibanja

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

Program Aktivno v šolo in zdravo mesto je del prizadevanj IPOP – Inštituta za politike prostora za spodbujanje hoje kot aktivne oblike mobilnosti ter ustvarjanja zdravega bivalnega okolja. Pri izvajanju programa sodeluje CIPRA Slovenija, društvo za varstvo Alp. Program sofinancira Ministrstvo za zdravje RS in je del prizadevanj Dober tek Slovenija za več gibanja in bolj zdravo prehrano.

Lokalni načrt hodljivosti

aktivno v šolo
zdravo mesto

Skupnostni
pristop za
hoji in zdravju
prijazno
okolje

Vsaka pot se začne in konča s hojo

Hoja je najbolj naravna, univerzalna in dostopna vrsta gibanja in prometna praksa, ki ne onesnažuje okolja in nima ogljičnega odtisa.

Predstavlja temelj vsakodnevne opravljane poti in povezuje vse druge vrste prometa. Skupaj z javnim prometom je učinkovita tudi na velikih razdaljah.

Je preprosta in poceni rešitev, ki ne zahteva posebne opreme ali infrastrukture. Primerna je za vse starosti ter prispeva h kakovosti bivanja ter k boljšemu stanju okolja in delovanju prostora.

“Kjer sta prostor in promet prilagojena pešcem, je kakovost bivanja višja – za vse.”

Kljub vsestranskemu pomenu je hoja, zaradi svoje samoumevnosti in nezahtevnosti, postala precej zapostavljena v urejanju prometa in prostora. Dolgoletna usmerjenost v avtomobilski promet je porinila pešca v podrejeni položaj in prostorsko načrtovanje in razvoj dejavnosti v prostoru priredila vožnji z avtomobilom, skrčila in osiromašila prostor namenjen pešcem ter povečala razdalje do storitev in dejavnosti.

Danes pozitivne značilnosti hoje ponovno postajajo pomemben kriterij za načrtovanje vsestransko zdravega in vitalnega bivalnega okolja ter življenja na kratkih razdaljah. Prostorsko in prometno načrtovanje znova postavljata v ospredje misel na pešca – človeka, ki s svojo prisotnostjo in dejavnostjo soustvarja življenje skupnosti in spodbuja lokalni razvoj.

Hoja je način premikanja po prostoru in pomemben dejavnik kakovosti življenja, zato si zasluži dovolj strokovne pozornosti in močno sistemsko podporo. Hoja koristi posameznikom in skupnosti tako, da:

- krepi telesno in duševno zdravje,
- spodbuja stike in krepi družbeno povezanost,
- prispeva k družbeni enakosti in vključenosti,
- ne onesnažuje zraka in ne povzroča hrupa,
- ustvarja varen in vključujoč javni prostor,
- spodbuja lokalno ekonomijo in storitve.

Načrtovanje prostora za hojo in zdravje pomeni, da:

- postavimo človeka – pešca – v središče odločanja o urejanju prostora in prometa,
- skrbimo za javno zdravje in počutje,
- skrbimo za varnost in dostopnost prostora in storitev,
- ustvarjamo okolje, v katerem je hoja smiselna, prijetna in varna izbira.

Strateško gledano je hoja temelj kakovosti bivanja in okolja za vse, javnega zdravja in družbene povezanosti ter trajnostne mobilnosti in brezogljične prihodnosti.

Kaj je lokalni načrt hodljivosti?

Lokalni načrt hodljivosti (LNH) je skupnostno ustvarjen strateški dokument, s katerim občina sistematično izboljšuje pogoje za vsakdanjo hojo. Združuje prometno, prostorsko in javnozdravstveno načrtovanje ter dejavno vključuje različne lokalne akterje in prebivalce v pripravo in izvajanje ukrepov.

Hodljivost

(angleško *walkability*) je značilnost prostora, ki označuje, kako primerno, privlačno in varno je določeno območje za hojo.

Zakaj občina potrebuje lokalni načrt hodljivosti?

Pomen hoje za ljudi, skupnost, okolje in razvoj se mora jasno odražati v urejanju prometa, prostora in drugih pogojev za življenje. LNH pomaga občini na unikaten in obvladljiv način dobro razumeti razmere in oblikovati ter izvajati potrebne ukrepe.

LNH temelji na analizi izkušenj in razmer v prostoru in prometu

Za razumevanje pogojev za hojo v posameznem okolju so pomembni tako podatki o stanju in urejenosti prostora kot tudi podatki o prometnih ureditvah in režimih ter izkušnje prebivalcev in drugih udeležencev v javnem odprtem prostoru in prometu.

Proces izdelave LNH vključuje različne analitične metode:

- **pregled občinskih strateških in razvojnih dokumentov** (prostor, promet, družbene dejavnosti, zdravje, turizem ...),
- **oceno hodljivosti** (sistematičen strokovni pregled stanja, opozorilni seznam),
- **analizo peš razdalj** (šola, občina, zdravstveni dom, postaje JPP ...),
- **fokusno skupino** (posvetovanje z lokalnimi deležniki),
- **poglobljene intervjuje** (šole, občina, društva, zdravstvena stroka, večji zaposlovalci),
- **urbane sprehode** (različne skupine pešcev, obvezno otroci/šolarji),
- **ankete** (šolarji, starši, zaposleni, širša javnosti).

Tak pristop omogoči zelo temeljit vpogled v stanje in potrebe ter podpira oblikovanje smiselnih in potrebnih ukrepov. Hkrati pa proces dela, zaradi delovnega povezovanja urejanja prostora in prometa ter vključevanja zelo širokega kroga lokalnih deležnikov, ustvarja tudi dobre temelje za izvajanje načrtovanih ukrepov.

LNH vodi do konkretnih ukrepov, ki izboljšujejo pogoje za hojo

Vsak LNH je edinstven dokument in vključuje ukrepe, ki odgovarjajo na potrebe določenega lokalnega okolja.

Infrastrukturni ukrepi:

- ureditev ali razširitev pločnikov,
- varni prehodi za pešce s talnimi označbami in osvetlitvijo,
- boljša preglednost križišč in poti,
- senčenje z drevjem, klopi, pitniki, počivališča,
- povezovanje prekinjenih pešpoti,
- zagotavljanje univerzalne dostopnosti.

Organizacijski ukrepi:

- spremembe prometnih režimov (npr. znižanje hitrosti vožnje, območje umirjenega prometa),
- občinska delovna skupina – povezava strokovnih služb za prostor, promet, družbene dejavnosti, javno zdravje),
- občinske skupine za aktivno mobilnost,
- načrt šolskih poti, Poljubi in odpelji, ureditev šolske ulice,
- mobilnostni načrti za šole in ustanove.

Ozaveščevalni ukrepi:

- urbani sprehodi in delavnice,
- Pešbus, Bicivlak in druge oblike spodbujanja aktivne hoje v šolo,
- spodbujanje aktivne mobilnosti (priporočila za obiskovanje javnih institucij in dogodkov),
- parkirna politika,
- kampanje za spremembo potovalnih navad,
- obveščanje o koristih hoje in peš razdaljah v kraju.

Ukrepi delujejo najučinkoviteje, ko so usklajeni, dolgoročno podprti in vključujejo skupnost.